

11.02.2018 r.	Izabela Musztyfaga	Podstawy Sztucznej Inteligencji
Scenariusz 5 - Budowa i działanie sieci Kohonena dla WTA		

Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest poznanie budowy i działania sieci Kohonena przy wykorzystaniu reguły WTA do odwzorowywania istotnych cech kwiatów

Dane uczące sieć – numeryczny opis cech kwiatów¹

W plikach z danymi założono, że:

- *I. setosa* → 1
- *I. versicolor* → 2
- *I. virginica* → 3

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
1	5.1	3.5	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
2	4.9	3.0	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
3	4.7	3.2	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
4	4.6	3.1	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
5	5.0	3.6	1.4	0.3	<i>I. setosa</i>
6	5.4	3.9	1.7	0.4	<i>I. setosa</i>
7	4.6	3.4	1.4	0.3	<i>I. setosa</i>
8	5.0	3.4	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
9	4.4	2.9	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
10	4.9	3.1	1.5	0.1	<i>I. setosa</i>
11	5.4	3.7	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
12	4.8	3.4	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
13	4.8	3.0	1.4	0.1	<i>I. setosa</i>
14	4.3	3.0	1.1	0.1	<i>I. setosa</i>
15	5.8	4.0	1.2	0.2	<i>I. setosa</i>
16	5.7	4.4	1.5	0.4	<i>I. setosa</i>
17	5.4	3.9	1.3	0.4	<i>I. setosa</i>
18	5.1	3.5	1.4	0.3	<i>I. setosa</i>
19	5.7	3.8	1.7	0.3	<i>I. setosa</i>
20	5.1	3.8	1.5	0.3	<i>I. setosa</i>
21	5.4	3.4	1.7	0.2	<i>I. setosa</i>
22	5.1	3.7	1.5	0.4	<i>I. setosa</i>
23	4.6	3.6	1.0	0.2	<i>I. setosa</i>
24	5.1	3.3	1.7	0.5	<i>I. setosa</i>
25	4.8	3.4	1.9	0.2	<i>I. setosa</i>

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Iris_flower_data_set

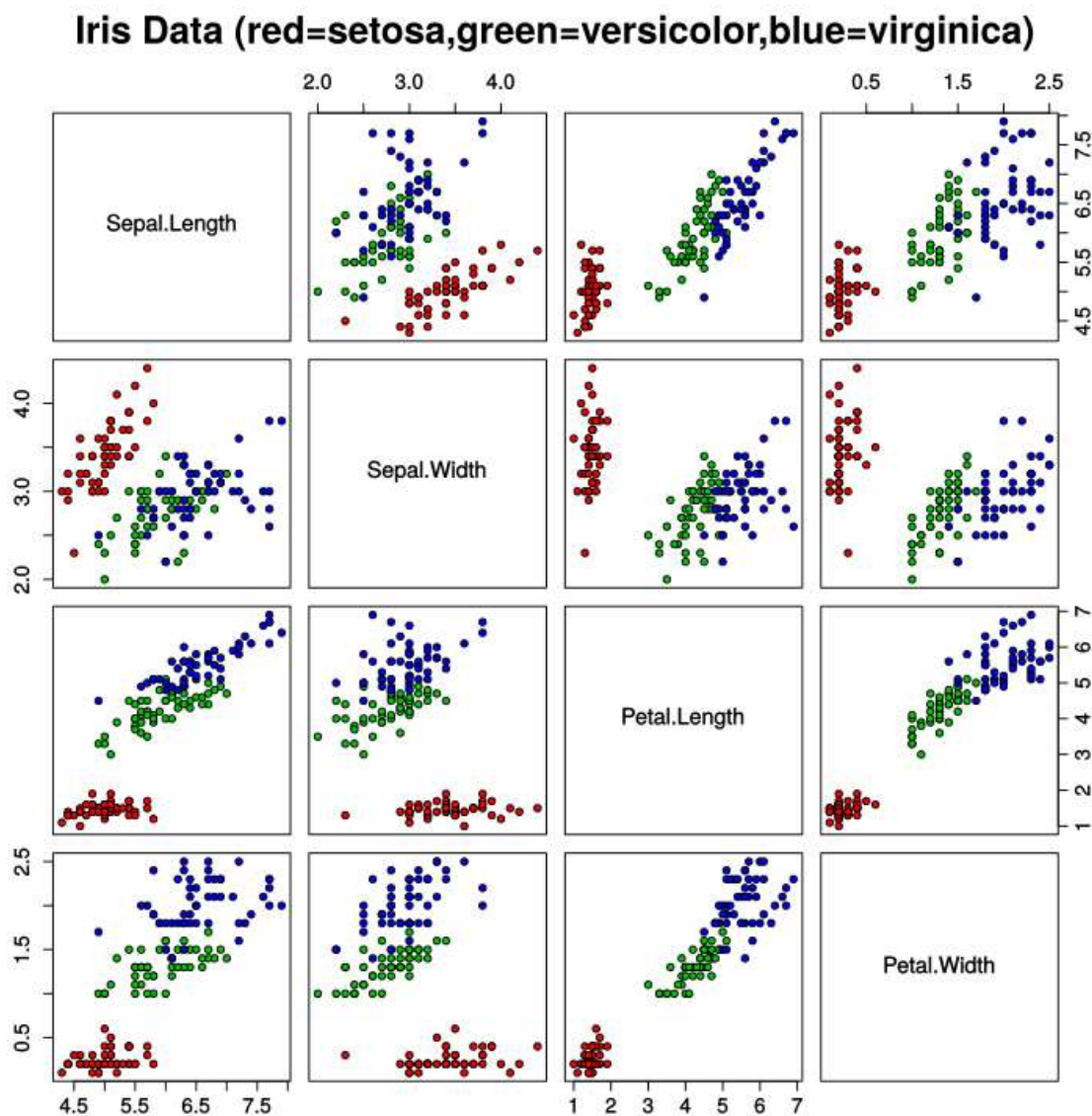
Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
26	5.0	3.0	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
27	5.0	3.4	1.6	0.4	<i>I. setosa</i>
28	5.2	3.5	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
29	5.2	3.4	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
30	4.7	3.2	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
31	4.8	3.1	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
32	5.4	3.4	1.5	0.4	<i>I. setosa</i>
33	5.2	4.1	1.5	0.1	<i>I. setosa</i>
34	5.5	4.2	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
35	4.9	3.1	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
36	5.0	3.2	1.2	0.2	<i>I. setosa</i>
37	5.5	3.5	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
38	4.9	3.6	1.4	0.1	<i>I. setosa</i>
39	4.4	3.0	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
40	5.1	3.4	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
41	5.0	3.5	1.3	0.3	<i>I. setosa</i>
42	4.5	2.3	1.3	0.3	<i>I. setosa</i>
43	4.4	3.2	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
44	5.0	3.5	1.6	0.6	<i>I. setosa</i>
45	5.1	3.8	1.9	0.4	<i>I. setosa</i>
46	4.8	3.0	1.4	0.3	<i>I. setosa</i>
47	5.1	3.8	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
48	4.6	3.2	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
49	5.3	3.7	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
50	5.0	3.3	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
51	7.0	3.2	4.7	1.4	<i>I. versicolor</i>
52	6.4	3.2	4.5	1.5	<i>I. versicolor</i>
53	6.9	3.1	4.9	1.5	<i>I. versicolor</i>
54	5.5	2.3	4.0	1.3	<i>I. versicolor</i>
55	6.5	2.8	4.6	1.5	<i>I. versicolor</i>
56	5.7	2.8	4.5	1.3	<i>I. versicolor</i>
57	6.3	3.3	4.7	1.6	<i>I. versicolor</i>
58	4.9	2.4	3.3	1.0	<i>I. versicolor</i>
59	6.6	2.9	4.6	1.3	<i>I. versicolor</i>
60	5.2	2.7	3.9	1.4	<i>I. versicolor</i>
61	5.0	2.0	3.5	1.0	<i>I. versicolor</i>
62	5.9	3.0	4.2	1.5	<i>I. versicolor</i>
63	6.0	2.2	4.0	1.0	<i>I. versicolor</i>
64	6.1	2.9	4.7	1.4	<i>I. versicolor</i>
65	5.6	2.9	3.6	1.3	<i>I. versicolor</i>

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
66	6.7	3.1	4.4	1.4	<i>I. versicolor</i>
67	5.6	3.0	4.5	1.5	<i>I. versicolor</i>
68	5.8	2.7	4.1	1.0	<i>I. versicolor</i>
69	6.2	2.2	4.5	1.5	<i>I. versicolor</i>
70	5.6	2.5	3.9	1.1	<i>I. versicolor</i>
71	5.9	3.2	4.8	1.8	<i>I. versicolor</i>
72	6.1	2.8	4.0	1.3	<i>I. versicolor</i>
73	6.3	2.5	4.9	1.5	<i>I. versicolor</i>
74	6.1	2.8	4.7	1.2	<i>I. versicolor</i>
75	6.4	2.9	4.3	1.3	<i>I. versicolor</i>
76	6.6	3.0	4.4	1.4	<i>I. versicolor</i>
77	6.8	2.8	4.8	1.4	<i>I. versicolor</i>
78	6.7	3.0	5.0	1.7	<i>I. versicolor</i>
79	6.0	2.9	4.5	1.5	<i>I. versicolor</i>
80	5.7	2.6	3.5	1.0	<i>I. versicolor</i>
81	5.5	2.4	3.8	1.1	<i>I. versicolor</i>
82	5.5	2.4	3.7	1.0	<i>I. versicolor</i>
83	5.8	2.7	3.9	1.2	<i>I. versicolor</i>
84	6.0	2.7	5.1	1.6	<i>I. versicolor</i>
85	5.4	3.0	4.5	1.5	<i>I. versicolor</i>
86	6.0	3.4	4.5	1.6	<i>I. versicolor</i>
87	6.7	3.1	4.7	1.5	<i>I. versicolor</i>
88	6.3	2.3	4.4	1.3	<i>I. versicolor</i>
89	5.6	3.0	4.1	1.3	<i>I. versicolor</i>
90	5.5	2.5	4.0	1.3	<i>I. versicolor</i>
91	5.5	2.6	4.4	1.2	<i>I. versicolor</i>
92	6.1	3.0	4.6	1.4	<i>I. versicolor</i>
93	5.8	2.6	4.0	1.2	<i>I. versicolor</i>
94	5.0	2.3	3.3	1.0	<i>I. versicolor</i>
95	5.6	2.7	4.2	1.3	<i>I. versicolor</i>
96	5.7	3.0	4.2	1.2	<i>I. versicolor</i>
97	5.7	2.9	4.2	1.3	<i>I. versicolor</i>
98	6.2	2.9	4.3	1.3	<i>I. versicolor</i>
99	5.1	2.5	3.0	1.1	<i>I. versicolor</i>
100	5.7	2.8	4.1	1.3	<i>I. versicolor</i>
101	6.3	3.3	6.0	2.5	<i>I. virginica</i>
102	5.8	2.7	5.1	1.9	<i>I. virginica</i>
103	7.1	3.0	5.9	2.1	<i>I. virginica</i>
104	6.3	2.9	5.6	1.8	<i>I. virginica</i>
105	6.5	3.0	5.8	2.2	<i>I. virginica</i>

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
106	7.6	3.0	6.6	2.1	<i>I. virginica</i>
107	4.9	2.5	4.5	1.7	<i>I. virginica</i>
108	7.3	2.9	6.3	1.8	<i>I. virginica</i>
109	6.7	2.5	5.8	1.8	<i>I. virginica</i>
110	7.2	3.6	6.1	2.5	<i>I. virginica</i>
111	6.5	3.2	5.1	2.0	<i>I. virginica</i>
112	6.4	2.7	5.3	1.9	<i>I. virginica</i>
113	6.8	3.0	5.5	2.1	<i>I. virginica</i>
114	5.7	2.5	5.0	2.0	<i>I. virginica</i>
115	5.8	2.8	5.1	2.4	<i>I. virginica</i>
116	6.4	3.2	5.3	2.3	<i>I. virginica</i>
117	6.5	3.0	5.5	1.8	<i>I. virginica</i>
118	7.7	3.8	6.7	2.2	<i>I. virginica</i>
119	7.7	2.6	6.9	2.3	<i>I. virginica</i>
120	6.0	2.2	5.0	1.5	<i>I. virginica</i>
121	6.9	3.2	5.7	2.3	<i>I. virginica</i>
122	5.6	2.8	4.9	2.0	<i>I. virginica</i>
123	7.7	2.8	6.7	2.0	<i>I. virginica</i>
124	6.3	2.7	4.9	1.8	<i>I. virginica</i>
125	6.7	3.3	5.7	2.1	<i>I. virginica</i>
126	7.2	3.2	6.0	1.8	<i>I. virginica</i>
127	6.2	2.8	4.8	1.8	<i>I. virginica</i>
128	6.1	3.0	4.9	1.8	<i>I. virginica</i>
129	6.4	2.8	5.6	2.1	<i>I. virginica</i>
130	7.2	3.0	5.8	1.6	<i>I. virginica</i>
131	7.4	2.8	6.1	1.9	<i>I. virginica</i>
132	7.9	3.8	6.4	2.0	<i>I. virginica</i>
133	6.4	2.8	5.6	2.2	<i>I. virginica</i>
134	6.3	2.8	5.1	1.5	<i>I. virginica</i>
135	6.1	2.6	5.6	1.4	<i>I. virginica</i>
136	7.7	3.0	6.1	2.3	<i>I. virginica</i>
137	6.3	3.4	5.6	2.4	<i>I. virginica</i>
138	6.4	3.1	5.5	1.8	<i>I. virginica</i>
139	6.0	3.0	4.8	1.8	<i>I. virginica</i>
140	6.9	3.1	5.4	2.1	<i>I. virginica</i>
141	6.7	3.1	5.6	2.4	<i>I. virginica</i>
142	6.9	3.1	5.1	2.3	<i>I. virginica</i>
143	5.8	2.7	5.1	1.9	<i>I. virginica</i>
144	6.8	3.2	5.9	2.3	<i>I. virginica</i>
145	6.7	3.3	5.7	2.5	<i>I. virginica</i>

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
146	6.7	3.0	5.2	2.3	<i>I. virginica</i>
147	6.3	2.5	5.0	1.9	<i>I. virginica</i>
148	6.5	3.0	5.2	2.0	<i>I. virginica</i>
149	6.2	3.4	5.4	2.3	<i>I. virginica</i>
150	5.9	3.0	5.1	1.8	<i>I. virginica</i>

Rys.
1 –

Graficzne przedstawienie danych

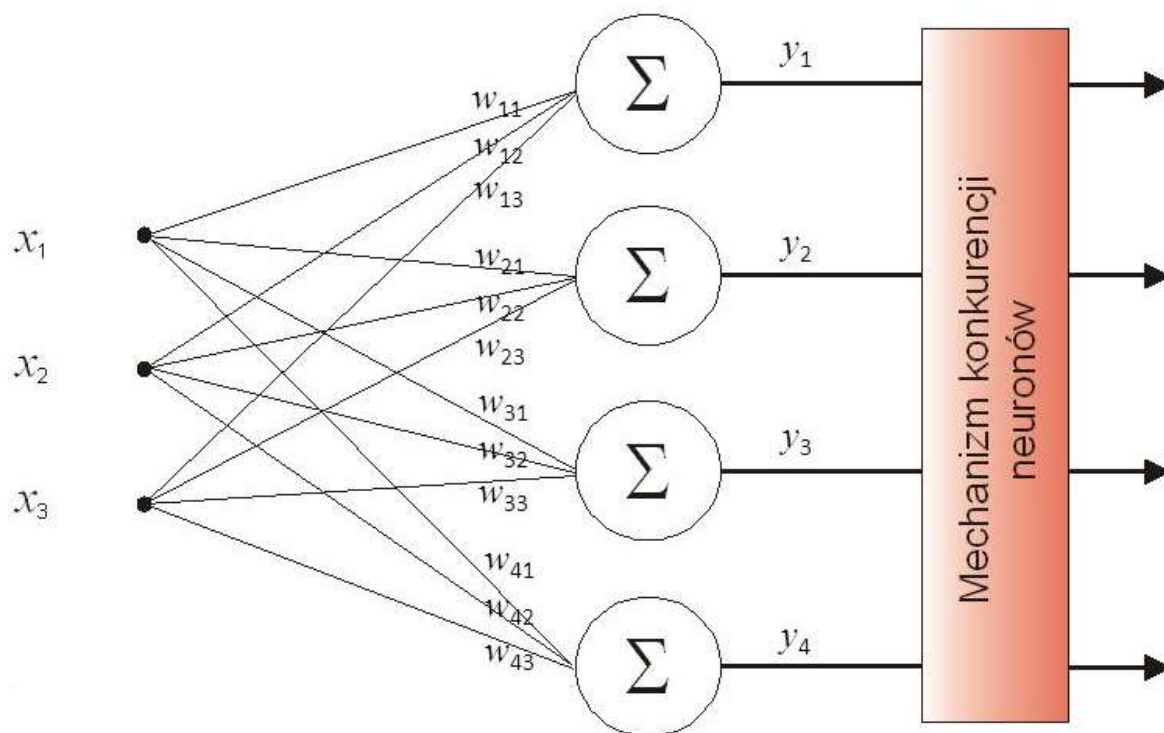
Dane testujące sieć – numeryczny opis cech kwiatów

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Specie s
1	4.7	3.1	1.2	0.2	<i>I. setosa</i>
2	5.5	3.5	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
3	4.7	3.6	1.4	0.1	<i>I. setosa</i>
4	4.4	3.0	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
5	5.1	3.4	1.5	0.2	<i>I. setosa</i>
6	5.0	3.5	1.3	0.3	<i>I. setosa</i>
7	4.5	2.3	1.3	0.3	<i>I. setosa</i>
8	4.4	3.2	1.3	0.2	<i>I. setosa</i>
9	5.0	2.5	1.5	0.6	<i>I. setosa</i>
10	5.1	3.8	1.9	0.4	<i>I. setosa</i>
11	4.8	3.0	1.8	0.3	<i>I. setosa</i>
12	4.1	3.8	1.6	0.2	<i>I. setosa</i>
13	4.6	2.2	1.4	0.2	<i>I. setosa</i>
14	5.3	3.7	1.5	0.4	<i>I. setosa</i>
15	5.0	3.3	1.8	0.5	<i>I. setosa</i>
16	7.0	2.8	3.9	1.4	<i>I. versicolor</i>
17	6.4	3.2	4.4	1.5	<i>I. versicolor</i>
18	6.9	3.1	4.7	1.5	<i>I. versicolor</i>
19	5.5	2.3	4.0	1.2	<i>I. versicolor</i>
20	6.5	2.8	4.6	1.5	<i>I. versicolor</i>
21	5.7	2.8	4.5	1.3	<i>I. versicolor</i>
22	6.3	3.3	4.7	1.7	<i>I. versicolor</i>
23	4.9	2.4	3.3	1.0	<i>I. versicolor</i>
24	6.6	2.9	5.1	1.3	<i>I. versicolor</i>
25	5.2	2.7	3.9	1.4	<i>I. versicolor</i>
26	5.0	2.0	3.5	1.0	<i>I. versicolor</i>
27	6.0	3.0	4.0	1.7	<i>I. versicolor</i>
28	6.7	2.2	4.0	1.0	<i>I. versicolor</i>
29	6.1	2.9	4.7	1.5	<i>I. versicolor</i>
30	5.6	2.9	3.6	1.3	<i>I. versicolor</i>
31	6.3	3.3	6.0	2.5	<i>I. virginica</i>
32	6.5	3.0	5.5	1.3	<i>I. virginica</i>
33	5.7	3.8	6.7	2.2	<i>I. virginica</i>
34	7.7	2.6	6.9	2.3	<i>I. virginica</i>
35	6.0	2.2	5.0	1.5	<i>I. virginica</i>
36	8.9	3.2	5.7	2.3	<i>I. virginica</i>
37	5.6	2.8	4.9	2.0	<i>I. virginica</i>

Dataset Order	Sepal length	Sepal width	Petal length	Petal width	Species
38	7.7	2.8	6.7	2.0	<i>I. virginica</i>
39	6.3	3.1	4.9	1.8	<i>I. virginica</i>
40	6.7	3.3	5.7	2.1	<i>I. virginica</i>
41	7.2	3.2	6.0	2.8	<i>I. virginica</i>
42	7.2	2.8	2.8	1.8	<i>I. virginica</i>
43	6.1	3.0	5.1	1.8	<i>I. virginica</i>
44	6.4	2.7	5.6	2.1	<i>I. virginica</i>
45	7.2	3.4	5.8	1.6	<i>I. virginica</i>

Syntetyczny opis sieci

Sieć samoorganizująca się typu WTA

Rys. 2 – Schemat sieci samoorganizującej się WTA

Nauka sieci odbywa się za pomocą uczenia rywalizującego (metoda uczenia sieci samoorganizujących). Podczas procesu uczenia neurony są nauczane rozpoznawania danych i zbliżają się do obszarów zajmowanych przez te dane. Po wejściu każdego wektora uczącego wybierany jest tylko jeden neuron (neuron będący najbliższemu prezentowanemu wzorcowi). Wszystkie neurony rywalizują między sobą, gdzie zwycięża ten neuron, którego wartość jest największa. Zwycięski neuron przyjmuje na wyjściu wartość 1, pozostałe 0.

Sieć dzieli dane na grupy, biorąc pod uwagę to, aby elementy były do siebie jak najbardziej podobne, a jednocześnie zupełnie inne dla różnych grup.

Najpopularniejszą metodą uczenia sieci samoorganizujących się jest uczenie rywalizujące. Zaimplementowane neurony uczą się rozpoznawania obszarów, w których są jakieś dane. Po 'wejściu' wektora w obszar z danymi wybierany jest dokładnie jeden neuron, który

Algorytm uczenia

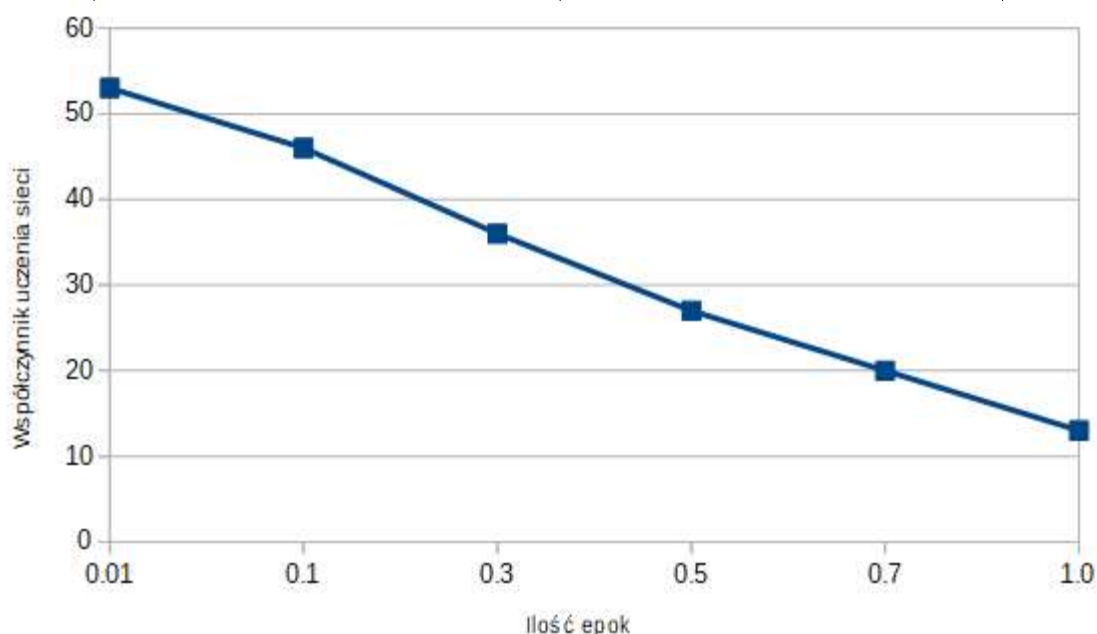
1. Normalizacja danych uczących i danych testowych
2. Wybór współczynnika uczenia η z przedziału $(0; 1)$
3. Losowy wybór początkowych wartości wag z przedziału $(0; 1)$
4. Dla każdego zbioru danych uczących obliczamy odpowiedź sieci – obliczane dla każdego pojedynczego neuronu.
5. Wybierany jest neuron, dla którego obliczona suma ilorazów sygnałów wejściowych oraz wag (punkt 5) jest największa. Tylko dla tego neuronu następuje aktualizacja wag, według poniższego wzoru:

$$w_{i,j}(t + 1) = w_{i,j}(t) + \eta * (x_i * w_{i,j}(t))$$

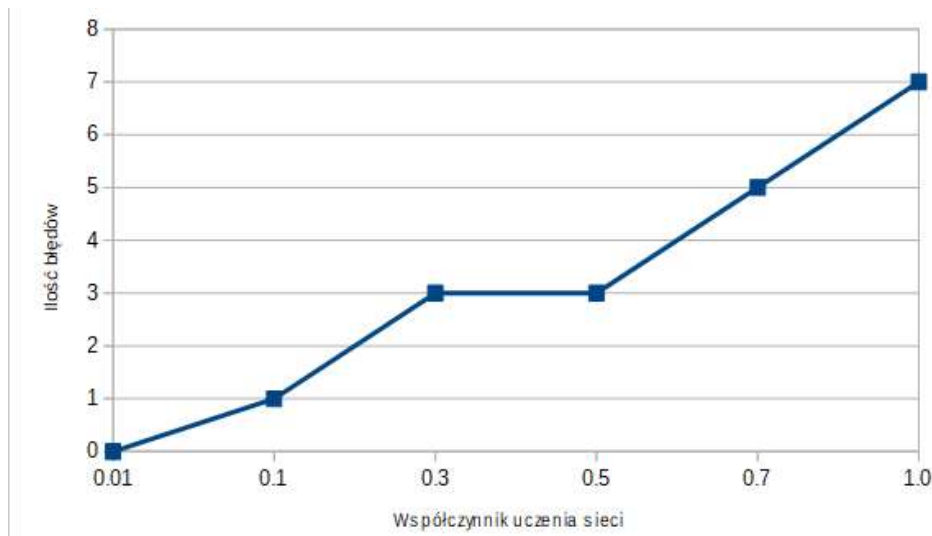
6. Normalizacja wartości nowego wektora wag
7. Zwycięski neuron daje odpowiedź na swoim wyjściu równą 1, a pozostałe 0.
8. Wczytanie kolejnego wektora uczącego – aż nie zostaną wczytane wszystkie wektory uczące.

Zestawienie otrzymanych wyników

Współczynnik uczenia	Ilość epok uczenia
0.01	53
0.1	46

	sieć
0.01	0
0.1	1
0.3	3
0.5	3
0.7	5
1.0	7

Wnioski

Sieć Kohonena jest samoorganizująca się – to znaczy tyle, że potrafi sama dzielić dane ze względu na ich różne wartości. Co więcej, można uczyć ją bez nauczyciela, tzn bez podawania pewnych wartości oczekiwanych. Sama efektywność procesu uczenia jest ściśle związana ze współczynnikiem uczenia się sieci. Im jest on większy, tym szybciej sieć uczy się efektywnie. Niestety, odwrotnie jest w przypadku ilości popełnianych przez sieć błędów. Dane pobierane przez sieć – w tym przypadku wektory z danymi – muszą być poddane procesowi normalizacji.

Listing kodu wraz z komentarzami (nie własny kod, znaleziony w internecie)

main.cpp

```
#include <iostream>
#include <ctime>
#include <fstream>
#include <vector>

#include "Network.h"

using namespace std;
```

```

//wczytanie do tablic danych wejsciowych
void setInputData(Neuron& neuron, vector<vector<double>> inputData, int numberOfInputs, int
inputDataRow);
//uczenie sieci
void learn(Network& layer, vector<vector<double>> inputData);
//testowanie sieci
void test(Network& layer, vector<vector<double>> inputData);
//wczytanie danych uczacych
void loadTrainingData(vector<vector<double>>&learnData, int numberOfInputs);
//wczytanie danych testowych
void loadTestingData(vector<vector<double>>&testData, int numberOfInputs);

//strumienie do plikow sluzace do wczytania danych uczacych oraz zapisu wynikow
fstream OUTPUT_FILE_LEARNING, OUTPUT_FILE_TESTING_SUM, OUTPUT_FILE_TESTING_WINNER;
fstream TRAINING_DATA, TESTING_DATA;

int main()
{
    srand(time(NULL));

    //wektory z danymi uczacych oraz testujacych
    vector<vector<double>> trainData;
    vector<vector<double>> testData;
    int numberOfNeurons = 10;
    int numberOfInputs = 4;
    double learningRate = 0.01;
    //stworzenie sieci Kohonena
    Network kohonenNetwork(numberOfNeurons, numberOfInputs, learningRate);
    //wczytanie danych uczacych
    loadTrainingData(trainData, numberOfInputs);
    //wczytanie danych testowych
    loadTestingData(testData, numberOfInputs);

    do {
        cout << "1. Learn" << endl;
        cout << "2. Test" << endl;
        cout << "3. Exit" << endl;

        int choice;
        cin >> choice;
        switch (choice) {
            case 1:
                OUTPUT_FILE_LEARNING.open("Dane_uczace_wyjście.txt", ios::out);

                for (int epoch = 1, i = 0; i < 5; i++, epoch++)
                {
                    //uczenie
                    OUTPUT_FILE_LEARNING << "Epoka: " << epoch << endl;
                    cout << "Epoka: " << epoch << endl;
                    learn(kohonenNetwork, trainData);
                }
                OUTPUT_FILE_LEARNING.close();
                break;
            case 2:
                OUTPUT_FILE_TESTING_SUM.open("Dane_testujace_wyjście.txt", ios::out);
                //testowanie
                test(kohonenNetwork, testData);
                break;
            case 3:
                OUTPUT_FILE_LEARNING.close();
                OUTPUT_FILE_TESTING_SUM.close();
        }
    } while (choice != 3);
}

```

```

        OUTPUT_FILE_TESTING_WINNER.close();
        return 0;
    default:
        cout << "Blad" << endl;
    }
} while (true);

return 0;
}

//wczytanie do tablic danych wejsciowych
void setInputData(Neuron& neuron, vector<vector<double>> inputData, int numberOfInputs, int row)
{
    for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++) {
        neuron.inputs[i] = inputData[row][i];
    }
}

//uczenie
void learn(Network& layer, vector<vector<double>> inputData)
{
    int counter = 0;
    for (int rowOfData = 0; rowOfData < inputData.size(); rowOfData++)
    {
        for (int i = 0; i < layer.numberOfNeurons; i++)
        {
            //wczytanie danych do tablic
            setInputData(layer.neurons[i], inputData,
layer.neurons[i].getNumberOfInputs(), rowOfData);
            //wyliczenie sumy wejscia
            layer.neurons[i].calculateSumOfAllInputs();
        }
        //zmiana wag
        layer.changeWeights(true);
        //przeskoczenie do kolejnego rodzaju kwiatka
        if (counter == 50)
        {
            counter = 0;
            OUTPUT_FILE_LEARNING << "Nastepny kawiat" << endl;
            cout << "Nastepny kawiatr" << endl;
        }

        OUTPUT_FILE_LEARNING << layer.winnerIndex << endl;
        cout << "Zwyciezca: " << layer.winnerIndex << endl;
        counter++;
    }
}

//testowanie
void test(Network& layer, vector<vector<double>> inputData) {
    int counter = 0;
    for (int wierszDanych = 0; wierszDanych < inputData.size(); wierszDanych++) {
        for (int i = 0; i < layer.numberOfNeurons; i++) {
            //wczytanie danych do tablic
            setInputData(layer.neurons[i], inputData,
layer.neurons[i].getNumberOfInputs(), wierszDanych);
            //wyliczenia sumy wejscia
            layer.neurons[i].calculateSumOfAllInputs();
        }
        //przeskoczenie na kolejny rodzaj kwiatka (wyzerowanie licznika)
        if (counter == 15)

```

```

    {
        counter = 0;
        OUTPUT_FILE_TESTING_WINNER << "Nastepny kawiat" << endl;
        cout << "Nastepny kawiat" << endl;
    }

    //wagi nie beda zaktualizowane dla zwyciezcy
    layer.changeWeights(false);
    OUTPUT_FILE_TESTING_SUM << layer.neurons[layer.winnerIndex].sumOfAllInputs <<
endl;

    OUTPUT_FILE_TESTING_WINNER << layer.winnerIndex << endl;
    cout << "Zwyciezki neuron: " << layer.winnerIndex << endl;
    counter++;
}

}

//wczytanie danych uczacych z pliku
void loadTrainingData(vector<vector<double>> &trainData, int numberOfInputs) {
    TRAINING_DATA.open("dane_uczace.txt", ios::in);
    vector<double> row;

    do {
        row.clear();
        for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++) {
            double inputTmp = 0.0;
            TRAINING_DATA >> inputTmp;
            row.push_back(inputTmp);
            if (i == numberOfInputs - 1) {
                TRAINING_DATA >> inputTmp;
                //row.push_back(inputTmp);
            }
        }

        //znormalizowanie danych uczacych
        double length = 0.0;

        for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++)
            length += pow(row[i], 2);

        length = sqrt(length);

        for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++)
            row[i] /= length;

        trainData.push_back(row);
    } while (!TRAINING_DATA.eof());

    TRAINING_DATA.close();
}

//wczytanie danych testujacych z pliku
void loadTestingData(vector<vector<double>> &testData, int numberOfInputs) {
    TESTING_DATA.open("dane_testujace.txt", ios::in);
    vector<double> row;

    while (!TESTING_DATA.eof()) {
        row.clear();

        for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++) {
            double inputTmp = 0.0;
            TESTING_DATA >> inputTmp;

```

```

        row.push_back(inputTmp);
        if (i == numberOfInputs - 1) {
            TRAINING_DATA >> inputTmp;
            //row.push_back(inputTmp);
        }
    }

    //znormalizowanie danych uczacych
    double length = 0.0;

    for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++)
        length += pow(row[i], 2);

    length = sqrt(length);

    for (int i = 0; i < numberOfInputs; i++)
        row[i] /= length;

    testData.push_back(row);
}

TESTING_DATA.close();
}

```

Neuron.h

```

#include <iostream>
#include <vector>

using namespace std;

class Neuron
{
public:

    vector<double> inputs; //wejścia
    vector<double> weights; //wagi
    double sumOfAllInputs; //suma wszystkich wejść
    double outputValue; //wartość wyjściowa
    double learningRate; //współczynnik uczenia

    Neuron(); //konstruktor
    Neuron(int numberOfInputs, double learningRate); //konstruktor
    ~Neuron();

    double firstWeight(); //wylosowanie początkowych wag z zakresu <0;1>
    void normalizeWeight(); //znormalizowanie wag (podczas procesu uczenia)
    //stworzenie początkowych wejść (ustawienie
    //wejsc na 0, wykorzystanie metody firstWeight())
    void createInputs(int numberOfInputs);
    void activationFunction(); //funkcja sigmoidalna obliczająca wyjście
    void calculateNewWeight(); //obliczenie nowej wagi dla zwycięskiego neuronu
    double calculateSumOfAllInputs(); //obliczenie sumy wszystkich wejść

    int getNumberOfInputs() { //zwraca rozmiar wejść
        return inputs.size();
    }

    int getNumberOfWeights() { //zwraca rozmiar wag
        return weights.size();
    }
};

```

Neuron.cpp

```
#include "Neuron.h"
#include <ctime>
#include <cmath>

//konstruktor
Neuron::Neuron() {
    this->inputs.resize(0);
    this->weights.resize(0);
    this->sumOfAllInputs = 0.0;
    this->outputValue = 0.0;
    this->learningRate = 0.0;
}

//konstruktor
Neuron::Neuron(int numberOfInputs, double learningRate) {
    createInputs(numberOfInputs);
    normalizeWeight();
    this->learningRate = learningRate;
    this->sumOfAllInputs = 0.0;
    this->outputValue = 0.0;
}

Neuron::~~Neuron()
{
}

//stworzenie początkowych wejść (ustawienie wejść na 0, wykorzystanie metody firstWeight())
void Neuron::createInputs(int numberOfInputs)
{
    for (int j = 0; j < numberOfInputs; j++) {
        this->inputs.push_back(0);
        this->weights.push_back(firstWeight());
    }
}

//obliczenie sumy wszystkich wejść
double Neuron::calculateSumOfAllInputs()
{
    this->sumOfAllInputs = 0.0;
    for (int i = 0; i < getNumberOfInputs(); i++)
        this->sumOfAllInputs += inputs[i] * weights[i];
    return sumOfAllInputs;
}

//funkcja sigmoidalna obliczająca wyjście
void Neuron::activationFunction() {
    double beta = 1.0;
    this->outputValue = (1.0 / (1.0 + (exp(-beta * this->sumOfAllInputs))));
}

//obliczenie nowych wag
void Neuron::calculateNewWeight() {
    for (int i = 0; i < getNumberOfWeights(); i++)
        this->weights[i] += this->learningRate*(this->inputs[i] - this->weights[i]);
}
```

```

        normalizeWeight();
    }

    //ustalenie początkowych wag dla wszystkich wejść - zakres <0;1)
    double Neuron::firstWeight() {
        double max = 1.0;
        double min = 0.0;
        double weight = ((double(rand()) / double(RAND_MAX))*(max - min)) + min;
        return weight;
    }

    //znormalizowanie nowo obliczonej wagi zwycięskiego neuronu
    void Neuron::normalizeWeight() {
        double vectorLength = 0.0;

        for (int i = 0; i < getNumberOfWeights(); i++)
            vectorLength += pow(this->weights[i], 2);

        vectorLength = sqrt(vectorLength);
        for (int i = 0; i < getNumberOfWeights(); i++)
            this->weights[i] /= vectorLength;
    }
}

```

Network.h

```

#include <vector>
#include "Neuron.h"
using namespace std;

class Network
{
public:

    vector<Neuron> neurons; //wektor neuronów
    vector<double> sums; //wektor sum wejść
    int numberOfNeurons; //liczba neuronów
    int winnerIndex; //indeks zwycięzcy

    Network(); //konstruktor
    Network(int numberOfNeurons, int numberOfInputs, double learningRate);
    ~Network();

    //zmiana wag (learning = true dla procesu uczenia, = false dla procesu testowania)
    void changeWeights(bool learning);
    void findTheLargestSum(bool learning); //szukanie zwycięskiego neuronu
    void sumOfTheLayer(); //obliczenie sumy wszystkich wejść
};

```

Network.cpp

```

#include "Network.h"

Network::Network()
{
}

Network::Network(int numberOfNeurons, int numberOfInputs, double learningRate)
    //konstruktor

```

```

{
    this->numberOfNeurons = numberOfNeurons;
    this->neurons.resize(numberOfNeurons);
    for (int i = 0; i < numberOfNeurons; i++)
        this->neurons[i].Neuron::Neuron(numberOfInputs, learningRate);
}

Network::~Network()                //destruktor
{
}

//obliczenie sum wszystkich wejsci, poszukiwanie tego o największej sumie i aktualizacja jego
wag
void Network::changeWeights(bool learning) {
    sumOfTheLayer();
    findTheLargestSum(learning);
}

//obliczenie sumy wszystkich wejsci
void Network::sumOfTheLayer() {
    this->sums.clear();
    for (int i = 0; i < this->numberOfNeurons; i++)
        this->sums.push_back(neurons[i].calculateSumOfAllInputs());
}

//poszukiwanie wejścia o największej sumie
void Network::findTheLargestSum(bool learning) {
    double tmp = this->sums[0];
    this->winnerIndex = 0;
    for (int i = 1; i < this->sums.size(); i++) {
        if (tmp < this->sums[i]) {
            this->winnerIndex = i;
            tmp = this->sums[i];
        }
    }
    this->neurons[this->winnerIndex].activationFunction();
    if (learning) //aktualizacja wag
        this->neurons[this->winnerIndex].calculateNewWeight();
}

```